

ע"פ 8136/18 - פלוני נגד מדינת ישראל, פלונית

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 8136/18

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט י' אלרון

המערער: פלוני

נגד

המשיבות: 1. מדינת ישראל
2. פלונית

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ב-באר שבע ב-תפ"ח 14743-09-17 מיום 8.10.2018 שניתן על ידי כב' סגן הנשיאה נ' זלוצ'ובר והשופטים ד' כהן ו-ש' פרידלנדר

תאריך הישיבה: כ"ו באייר התש"ף (20.05.2020)

בשם המערער: עו"ד עו"ד אלון אייזנברג

בשם המשיבות: עו"ד מריה ציבלין

פסק-דין

השופט י' אלרון:

1. ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (סגן הנשיאה נ' זלוצ'ובר והשופטים ש' פרידלנדרו-ד' כהן) בתפ"ח 14743-09-17 מיום 8.10.2018, אשר הרשיע את המערער בעבירות מין ובעבירות אלימות, וגזר עליו עונש של 8 שנות מאסר וכן הפעיל את עונש המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגדו, במצטבר, כך שהוטל עליו לרצות עונש מאסר של 8 שנים ומחצה. עוד הושת על המערער עונש מאסר על תנאי למשך 3 שנים, לבל יעבור כל עבירה בה הורשע או עבירת מין או אלימות מסוג פשע; וכן פיצוי למתלוננת בסך 70,000 ש"ח.

הערעור הוגש מלכתחילה גם על הכרעת הדין. לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים במלואם בדיון שנערך לפנינו, הודיע המערער כי הוא אינו עומד עוד על הערעור על הכרעת הדין, ולפיכך הוא נדחה בפסק דינו החלקי מיום 20.5.2020.

נותר אפוא להכריע בערעור על גזר הדין.

כתב האישום

2. נגד המערער הוגש ביום 6.9.2017 כתב אישום המייחס לו עבירות של אינוס בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 345(ב)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (ריבוי עבירות); חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(1) לחוק העונשין; תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 380 ו-382(ג) לחוק העונשין (ריבוי עבירות); תקיפה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 379, ו-382(ב)(1) לחוק העונשין (ריבוי עבירות); תקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 382(ב)(2) לחוק העונשין.

3. על פי המתואר בכתב האישום, במהלך חיי הנישואין של המערער והמתלוננת, במספר רב של פעמים, בתדירות יום-יומית, תקף המערער את המתלוננת, תוך הפעלת כוח ואלימות כלפיה, וגרם לה לחבלות.

כמו כן, במספר רב של פעמים, בתדירות יום-יומית, בעל המערער את המתלוננת שלא בהסכמתה, תוך שהפשיטה מבגדיה, ובעודה מתחננת בפניו כי אינה רוצה לקיים איתו יחסי מין, זרק אותה על המיטה והחדיר את איבר מינו לאיבר מינה שלא בהסכמתה.

4. כתב האישום מוסיף ומתאר ארבעה אירועים ספציפיים בהם תקף המערער את המתלוננת:

באירוע הראשון, כשנתיים לפני יום 24.8.2017, במועד שאינו ידוע במדויק, אחז המערער בידיה של המתלוננת והטיחן על גבי השולחן עד אשר שבר את כל ציפורניה וידיה זבו דם. לאחר מכן דחף המערער את המתלוננת על הרצפה ודרך עליה.

באירוע השני, מספר חודשים לפני יום 24.8.2017, במועד שאינו ידוע במדויק, הלכו המערער והמתלוננת

לבית הדין הרבני כדי לפתוח בהליך גירושין, אך לא הגיעו להסכמות וחזרו לביתם. בשלב זה דרש המערער מהמתלוננת לקיים עימו יחסי מין, וכשסירבה, דחף אותה בגבה מסלון ביתם לחדר השינה, כשהיא מנסה להיאחז בקירות ולהתנגד למעשיו. בחדר השינה סטר המערער למתלוננת על פניה, ובעודה בוכה, זרק אותה על המיטה והחדיר את איבר מינו לאיבר מינה ובעל אותה שלא בהסכמתה.

באירוע השלישי, ביום 20.8.2017 בסמוך לשעה 16:00, אמר המערער למתלוננת כי ברצונו לקיים עימה יחסי מין, ומשסירבה, זרק אותה על המיטה, הרים את שמלתה, הוריד את תחתוניה והחדיר את איבר מינו לאיבר מינה שלא בהסכמתה, ותוך שאמרה לו שהיא אינה מעוניינת בכך.

באירוע הרביעי, ביום 23.8.2017 בסמוך לשעה 18:30, בעוד המתלוננת ישנה במיטתה, נכנס המערער לחדר השינה, אחז בחזקה בשערותיה, הקימה מהמיטה אל רצפת החדר ודרש ממנה לצאת מחדר השינה. המתלוננת בתגובה ביקשה מהמערער שייצא מהחדר וישן בסלון הבית. המערער סגר את דלת החדר ואמר למתלוננת "אל תצאי אני יזיין אותך לפני שמישהו אחר יזיין אותך אני ידפוק אותך עכשיו". לאחר מכן השכיב המערער את המתלוננת על המיטה למרות התנגדותה, אחז בגרונה, חנק אותה ואמר לה "גם ככה החיים שלי הרוסים כי את רוצה לעזוב אותי זה או שאני חי ואת חיה או שאני מת ואת מתה" וכן "אני יהרוג אותך עכשיו". המתלוננת בתגובה צרחה, ושניים מילדיהם הקטינים נכנסו לחדר השינה. בתם דחפה את המערער על מנת שיעזוב את המתלוננת, והמערער אמר לה לצאת מהחדר. משסירבה, סטר לה המערער, ומשך בחוזקה בשערה והוציאה מן החדר.

פסק דינו של בית המשפט המחוזי

5. לאחר שמיעת ראיות, הרשיע בית המחוזי את המערער בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, למעט בעבירה לפי סעיף 329(1) לחוק העונשין, שיוחסה למערער בגין האירוע הראשון המתואר בכתב האישום, בו שבר את ציפורניה של המתלוננת. נקבע, כי בגין אירוע זה יש להרשיע את המערער בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 380 ו-382(ג) לחוק העונשין, שכן לא הוכח כי היקף הפגיעה ומהותה עולה כדי חבלה בכוונה מחמירה, בפרט כאשר המתלוננת עצמה העידה ש"בנתה" את ציפורניה כעבור מספר ימים אצל קוסמטיקאית.

בית המשפט הבהיר, כי יש להרשיע את המערער בעבירות של אינוס בנסיבות מחמירות לפי סעיף 345(ב)(4) לחוק העונשין בגין המקרים בהם אנס את המתלוננת תוך הפעלת אלימות, לחץ פיזי או שימוש באיומים; ובעבירות אינוס לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין בגין המקרים בהם אנס את המתלוננת "ללא הפעלת אלימות מכל סוג", אך ללא הסכמתה. זאת, בניגוד לעמדת המשיבה, שביקשה להרשיע את המערער בעבירות של אינוס בנסיבות מחמירות בגין כל המקרים. הובהר, שהרשעה בעבירת אינוס ללא נסיבות מחמירות "לא רק מקלה עם הנאשם אלא גם ניתנה לו האפשרות להתגונן ביחס אליה".

6. בגזר דינו קבע בית המשפט המחוזי כי יש לראות את מכלול האירועים שפורטו בכתב האישום כ"אירוע אחד" לעניין קביעת מתחם הענישה, שכן מעשי המערער מהווים "דפוס חוזר" של התנהלותו כלפי המתלוננת. הודגש כי אף מעשה תקיפת בתו הקטינה של המערער באירוע הרביעי המתואר בכתב האישום "שזור בתקיפת המתלוננת" ולכן יש לראותו כחלק מאותו אירוע.

7. בית המשפט עמד על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי המערער - ביטחון הציבור וביטחון הפרט, כמו גם זכות הפרט לאוטונומיה על גופו, כבודו ופרטיותו בפרט בתוך המערכת הזוגית ובין ארבע קירות בית-וכן על חומרת המעשים הנובעת מהישנות מעשי האלימות המינית והפיזית בתוך התא המשפחתי.

לאחר שסקר את מדיניות הענישה הנוהגת בהתאם לפסיקה אליה הפנו הצדדים, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם את העבירות נע בין 6 ל-12 שנות מאסר בפועל.

8. בגזירת עונשו של המערער בתוך המתחם שקל בית המשפט לחומרא את עברו הפלילי, הכולל שתי הרשעות קודמות, האחת בגין עבירות של תקיפה ותקיפת בת זוג, שבוצעו בשנת 1997, והשניה בגין עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, שבוצעו בשנת 2013, אשר בעטיה תלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה של 6 חודשים (ת"פ 52331-12-13). צוין כי הרשעתו השניה היתה בשל כך שהמערער יחד עם המתלוננת הכו את שלושת ילדיהם הקטינים באמצעות צביטות, סטירות, הכאה בישבן, והמערער אף הכה אותם באמצעות חגורה.

עוד שקל בית המשפט לחובת המערער את הנזקים שנגרמו למתלוננת כתוצאה ממעשי המערער, כמפורט בתסקיר נפגעת העבירה שהוגש.

מנגד, לבקשת בא-כוחו של המערער, ניתן משקל לסיומ הליך הגירושים ולמתן הגט, בהסכמת המערער.

9. לנוכח כל אלו, השית בית המשפט המחוזי על המערער את העונשים המפורטים בפסקה 1 לעיל.

טענות הצדדים בערעור על גזר הדין

10. בערעורו על גזר הדין טען המערער כי שגה בית המשפט בקביעת מתחם הענישה ההולם בהשוואה למדיניות הענישה הנוהגת, וכי החמיר עמו יתר על המידה בגזירת עונשו בתוך המתחם.

בהקשר זה נטען כי למערער "עבר פלילי מינורי"; הוא פרנס את משפחתו וטיפל במסירות בילדיו; ואף נתן למתלוננת "גט ללא תנאים". עוד צוין כי המערער ויתר על העדת ילדיו בהליך, כדי שלא לגרום להם נזק.

לבסוף, לנוכח מצבו הכלכלי הקשה, ביקש המערער כי יופחת סכום הפיצוי שהושת עליו.

11. המשיבה טענה, מנגד, כי העונש שהושת על המערער הולם את מעשיו החמורים ואינו חורג מהענישה הנוהגת במקרים דומים. בהקשר זה, הדגישה המשיבה את הנזקים שנגרמו למתלוננת כעולה מתסקיר נפגעת העבירה, ואת עברו הפלילי של המערער, הכולל הרשעות קודמות בעבירות אלימות במשפחה.

דיון והכרעה

12. לאחר שעיינו בנימוקי הערעור ושמענו את טענות הצדדים בדיון שנערך לפנינו, באנו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

לא זו בלבד שאין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית, הרי שבנסיבות דנן, עניינו של המערער אף אינו מצדיק התערבות כאמור.

13. הכרעת הדין מגוללת מסכת קשה של עבירות מין ואללימות חמורות שביצע המערער כלפי בת זוגו לאורך שנים, בביתה, מבצרה.

המתלוננת נשאה את סבלה בשתיקה. כעולה מתיאורה הכנה בעת עדותה בבית המשפט, כל עוד לא נחשפו ילדיה למעשי האלימות הקשים היא בחרה לְקְשׁוֹת ולא לגלות את פגיעתו בה לאורך השנים, ואף היתה מוכנה להישאר לצידו גם אם יביא הדבר למותה, ובלשונה עד ש"תכנס מתחת לאדמה". למעשה, כעולה מעדותה ומהודעת בתה הקטינה, גם לאחר המקרה האחרון המתואר בכתב האישום, אמרה המתלוננת לבתה כי היא אינה מעוניינת להגיש תלונה במשטרה וכי תנסה "לפתור את העניין בדרך אחרת".

מעשי האינוס הרבים בהם הורשע המערער מבטאים תפיסה מעוותת לפיה המתלוננת היא רכושו של המערער, כחפץ שיוכל לעשות בו כרצונו בכל עת. האלימות הקשה, החוזרת ונשנית של המערער כלפי המתלוננת, ואמרתו לפיה "גם ככה החיים שלי הרוסים כי את רוצה לעזוב אותי זה או שאני חי ואת חיה או שאני מת ואת מתה", מהדהדים את דבריהם של נאשמים שהורשעו ברצח בנות זוגם ומעוררים חשש כבד שאלמלא תושייתה הרבה של בתם הקטינה של בני הזוג, אשר הזעיקה את כוחות המשטרה למחרת היום, היו הדברים חלילה מסתיימים בתוצאה עגומה אף יותר.

14. למרבה הצער, לאחרונה רבו מקרי האלימות נגד נשים, בפרט בתוך מערכת היחסים הזוגית. תופעה חמורה זו יש להוקיע מכל וכל. הגינוי החברתי צריך למצוא ביטוי מעשי בענישה מחמירה ומרתיעה ביחס למי שהורשעו בעבירות מין ואללימות כלפי בנות זוגן. הדברים אף נכונים שבעתיים בנוגע לעבריינים שהורשעו בעבר בעבירות אלימות בתוך המשפחה, וחזרו לסורם.

15. בנסיבות אלו, אני סבור כי העונש שהוטל על המערער מגלם כראוי את החומרה שיש לייחס לעבירות בהן הורשע, ואין מקום להתערב ולהקל בעונש זה, על כל מרכיביו. טוב אמנם עשה המערער כאשר ויתר על העדת ילדיו במסגרת ההליך; אך כעולה מגזר הדין נסיבה זו נשקלה בחשבון בין שיקולי הענישה.

16. לצד האמור, ולנוכח חזרתו של המערער מערעורו על הכרעת הדין, אשר יש בה במידה מסוימת כדי לבטא הכרה במעשיו וחרטה עליהם, במובן הממלא אחר תחינתה של המתלוננת בפניו במהלך חקירת המשטרה ולאורך כל ניהול ההליך הפלילי, אנו ממליצים לשירות בתי הסוהר לשלבו במסגרת טיפולית אשר תסייע בשיקומו בעת שהותו בין כתלי בית הכלא, מתוך תקווה כי יהא בכך כדי להועיל לו לשוב לאורח חיים נורמטיבי בתום ריצויו עונש המאסר שנגזר עליו.

17. הערעור נדחה אפוא.

ניתן היום, ד' בסיון התש"פ (27.5.2020).

שופט

שופט

שופט
